

Hindamise eesmärk on
toetada õppija õppimist
 Hindamine saab olla efektiivne, kui

teame
 MIDA
 KUIDAS
 MIKS
 KES
HINDAB

Sissejuhatav rühmatöö

Koostage IDEEKAART

õpitulemuste sidususe lahti mõtestamiseks
 (aega 10 minutit, esitluseks 3 min)

Õpitulemuste sidususest

- Kavandatud õpiväljundite, õpitegevuste ja hindamisülesannete sidusus
- Tagatud on maksimaalne järjepidevus
- Toimumise aeg ?
- Sagedus ?
- Läbiviimise meetod ?
- Hindamissüsteem ?

Õpitulemuste sidususest

- Sidusus ja järjestamine
- Õpitulemuste järjestamisel tuleb arvestada vastava mooduli spetsiifilisi ja sidususe põhimõtteid.
- Samuti tuleb silmas pidada, millised teemad on taotletava õpitulemuste saavutamiseks vajalikud.
- Lõplik õpitulemuste järjekord peab vastama õpingute soovitud käigule kursusel.
- Selleks, et otsustada, kuidas on õpitulemusi kõige otstarbekam jaotada kursuste kaupa, on vaja eelnevalt anda hinnangud nende saavutamise ajale.

Mida?

Määratleme, mida hinnata

Hindame õppijate õpitulemusi.

Hindame, kas ja mil määral on õpiväljundid saavutatud

Hindame **saavutatuse taset**, mitte teadmiste omandatuse mahtu protsentides (hindamisskaalad)

..\\lahtised failid 2010\hindamiskoolitused v\u00e4rgustikud 2010\hindamiskriteeriumid n\u00e4ide.docx

Kuidas?

- Hindamismeetodid ja **hindamiskriteeriumid** on õppijatele avalikud enne õppetöö algust
- Hindamismeetodeid ja -kriteeriume kavandatakse **tavaliselt koos**, kusjuures hindamismeetod ei pruugi tingimata olla esimene.
- **Hindamiskriteeriumitest alustades saab detailsemalt küsida, mida täpselt me hinnata tahame ja alles siis vastata küsimusele, kuidas.**

Hindamine kui abivahend tee sillutamiseks elukestval õppimisel

Hindamine on tagasiside andmine ja mõjutusvahend millegi muutmiseks, millegi juurde õppimiseks

Edasiside on selline tagasiside, mis aitab edasi

Kuidas õppida

on olulisem kui

mida õppida

/mida õpitakse, on nagoonii pidevas muutumises/

Maret Öunpuu

Mõistetest – õpitulemused/õpiväljundid

"õpiväljundid" – kirjeldavad

mida õppija teab

millest ta aru saab

mida ta on võimeline tegema pärast õppeprotsessi lõppu

- õpiväljundid määratletakse teadmiste, oskuste ja pädevustena

Õpitulemused

**näitavad, mida õpilane pärast
õppekava või mõne selle osa/mooduli/
edukat omandamist
teab, mõistab või oskab teha**

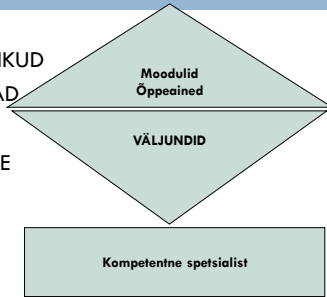
Õpitulemused on need, mille õpilane saavutab

Õpiväljundid

- On kogumahus reaalsed
- On süsteemsed
- Sõnastus on konkreetne
- Neid saab täpselt mõõta
- Neid on võimalik hinnata
- Arvestada tuleb õpiväljundite jaotuse proportsioone mooduli/teemavaldkondade
- Õpiväljundid on need, mida me saame hinnata

Arvutid ja arvutivõrgud pädevuspõhise õppekava õpiväljundid

KUTSEHARIDUSE RIIKLIKUD
ÕPPEKAVAD LÄHTUVAD
KUTSESTANDARDITES
KIRJELDATUD ERIALADE
KOMPETENTSIDEST

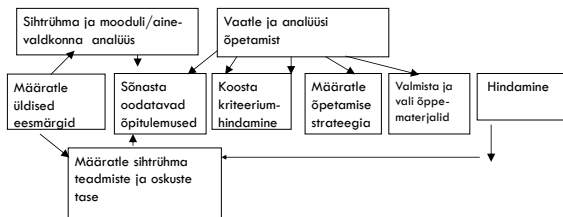

Põhikompetentsid RÕK-s

- Ainevaldkonnaülesed põhikompetentsid
  - Väärtuskompetents
  - Õpikompetents
  - Suhtlemiskompetents
  - Ettevõtlikkuskompetents
  - Tehnoloogiline kompetents
- määratletud õpiväljunditena (õpitulemustena)

Õpissüsteemi mudel ???

Kuidas

- Õpiesemärke sõnastatakse õppi-, mitte õpetajakeskselt
- õppeprotsessi eesmärgiks ei ole, et midagi õpetatakse, vaid et midagi õpitakse
- Pärast taotletavate õpitulemuste sõnastamist vaadatakse kõik õpitulemused üle ja selgitatakse,
  - kas väljatoodud õpitulemused on soovitud viisil õpiesmärkidele vastavad
  - kas esineb kattumisi
  - kas esineb õpitulemusi, mis on tegelikult teiste sõnastatud õpitulemuste eelduseks

Hindamiskriteeriumid

Hindamiskriteeriumid on detailsed kirjeldused, milliseid teadmisi, oskusi ja *hoiakuid*, mis tasemel ja ulatuses, tingimustel, millise aja jooksul, millisel kujul jne peab õppija konkreetse hindamismeetodi kaudu demonstreerima

Mida detailsemad on hindamiskriteeriumid, seda täpsem on hindamine, samas on suure hulga kriteeriumite jälgimine hindamisel väga raske, näiteks suulise eksami puhul isegi võimatu ➡ **kriteeriume nii vähe kui võimalik** 😊

Hindamiskriteeriumeid koostades lähtume moodulist kui tervikust

Õpiväljundid ja hindamiskriteeriumid on nagu üks tervikpilt kaugemalt ja lähemalt vaadates – esimesed on üldisemad, teised on konkreetsemad, kuid sisu on sama

Põhimõtteliselt on võimalik hindamiskriteeriumite järgi õpiväljundeid "tagasi tuletada"

Terviklik lähenemine eeldab, et hindamismeetodit koos kriteeriumitega ei kirjutata igale õpiväljundile eraldi, vaid vaadatakse, mida ja kuidas saab kombineerida.

See hoiab oluliselt kokku ka hindamise/kontrollimisele kuluvat aega.

Saab ka ära tunda, millise teema ja tasemega on tegemist.

Kuidas siis ikkagi?

- **Arvesta teema/mooduli mahuga. Tihti ilmneb hindamiskriteeriumeid** kirjutades, et õpiväljundid on "üle planeeritud", st etteantud tundide hulgaga pole võimalik õpiväljunditest tulenevaid hindamiskriteeriumeid täita.
- Vähenda ja kohenda õpiväljundeid!
- Hindamiskriteeriumeid kirjutades **mõtle paralleelselt hindamismeetoditele ja kirjuta kriteeriumid lahti meetodite juurde.**
- Sisuliselt hindamisele lähenedes avastadki suure hulga uusi hindamismeetodeid!!!

Hindamiskriteeriume on kahte liiki

lävendi- ja hindekriteeriumid.

Lävendikriteeriumide puhul on tegu mitteeristava hindamisega (nn arvestus)

Hindekriteeriumide puhul ka eristava hindamisega (nn eksam)

Hindekriteeriumi alumine tase on ühtlasi lävendikriteerium.

Mõlemal juhul peavad lävendikriteeriumid sobima sisuliselt kokku õpiväljundites kirjeldatud tasemega.

Töö hindamiskriteeriumitega

- Hindamiskriteeriumeid kirjutades **alusta kindlasti lävendist** – tasemest, mille ületamisel on kursus sooritatud ja vajalik osa õpiväljunditest omandatud.
- Teistpidi alustades võib “lävepakk jääda liiga madalaks”, st mooduli läbinud (hinde “3” saanud) ei ole omandanud kõiki olulisi õpiväljundeid.

Millised ohud, takistused võivad ette tulla

- Eesti õppimis-õpetamiskultuurile võõras – nõuab paradigmuuutust – uut moodi lähenemist
- Kogu tähelepanu sõnastamisele, **vähe tähelepanu sellele, mis õppeprotsessis seeläbi muutub**
- Oht kalduda liigsesse õpiväljundite kesksesse mõtlemisse
  - Nii sisend kui ka protsess on tähtis!
  - Kõik ei ole täpselt hinnatav!
- Milliseid muutusi on vaja meie õppetöös ja kas neid ikka on vaja – meetodid, võimalused, hindamine jne
- Teemade ring mooduli sees sageli väga lai

Praktiline töö - arvutid ja arvutivõrgud õppekava moodulite I blokk

Õpiväljundite ja hindamiskriteeriumite sõnastamine

- Õpitulemused on sõnastatud lausetena, mis väljendavad õpilase tegevust.
- Üldine struktuur sõnastusel:
õpilane-[tegevus]-[mida? kuidas? millega?].

Õpiväljundite sõnastamisel tuleb

- eristada mooduli/teemade seisukohalt kõige olulisem
- sõnastada see õppijakeskselt (mitte ainult “mida”, vaid ka “kuidas”);
- siduda eelnev õppekava üldosas toodud võtme pädevustega, valdkonnapädevustega ja läbivate teemadega;
- mõelda, kuidas saab seda hinnata (k.a. Kvalitatiivsed hindamiskriteeriumid);
- mõelda, kuidas tuleks seda õpetada;
- kaaluda, mille välja jätmine ei ole oluline õpitulemuste saavutamise seisukohalt, kui vähendada nt õppesisu mahtu.

Õpiväljundite formuleerimisel on oluline

et see on

- eristuv – väljendab õppes lisanduvat suutlikkust ning seda ei ole võimalik segi ajada teiste õpiväljunditega;
- mõõdetav – lubab võimalikult ühemõtteliselt määrata kohase hindamisviisi(d);
- ajastatud ja realistlik – on saavutatav, arvestades õppe läbiviimise eeldatavaid tingimusi;
- arengustmele vastav – on kooskõlas õpilaste enamuse arenguliste võimetega antud vanuseastmes.

□ TEADMINE - faktide leidmine, meeldetuletamine (tunne ära, tuleta meelde, määratle, märgista, uuri, näita...)

26

- MÕISTMINE - arusaamine (tõlgi, seleta, kirjelda, sõnasta ümber)
- RAKENDAMINE - kasutamine teises/uues situatsioonis (kasuta, lahenda, eksperimenteeri, prognoosi)
- ANALÜÜS - seoste näitamine: terviku lahutamine koostisosadeks (ühenda, seosta, erista, klassifitseeri, korralda, grupeeri, võrdle, järjesta, korrasta, liigita)
- SÜNTEES - osade kokkupanek tervikuks (konstrueeri, kombineeri, formuleeri, komponeeri, esita hüpoteesi)
- HINDAMINE - otsuste tegemine (väärtusta, järelda, kritiseeri, reasta, otsusta)
- **KASUTA NEID KA OMA MOODULI HINDAMISE TÖÖÜLESANNETE KOOSTAMISEL**

Bloomi (täpsustatud) taksonoomia koos õpiverbidega

Need õpiverbid/tegusõnad on meeldetuletuseks...

Mariel Ounpuu

Töö õppekava sidususega

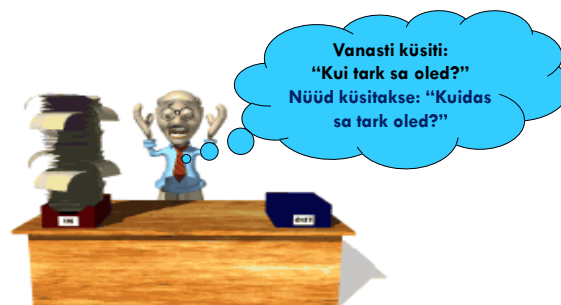
- Mis on antud mooduli ühised eesmärgid
- Millised on õpiväljundid
- Vaadata üle alamoodulite õpitulemused ja nende baasil sõnastada õpiväljundid
- Kuidas saab hinnata selle mooduli õpitulemuste saavutamist?
- Millised hindamismeetodid seda võimaldavad?
- Mis on kriteeriumiteks lävendile?

Ettevalmistav töö õppeaastaks

- **Õpiväljundite** paigutumine õppeaega
- Vaadake üle kogu õppekava õpiväljundid/moodulid ka
- Millised õpiväljundid millisele kursusele jäävad - 1.k+2.k+3.k
- Sõnastage **moodulite** õpiväljundid
- Tutvustage oma töörühma tulemust teistele õpetajatele – õppekava on töövahend

Hindamiskriteeriumite kirjutamine

MEETOD	HINDAMIS-ÜLESANNE	LÄVEND	"4" HINDAMIS-KRITEERIUM	"5" HINDAMIS-KRITEERIUM
Töö jälgimine				

Hindamismeetodeid

- Töö jälgimine, vaatlus – otse töökohal, simuleeritud keskkonnas, rollimängud, videosalvestused
- Töö tulemuste hindamine – tooted, esemed, dokumendid
- Intervjuu – suuline küsitlus, käitumuslik intervjuu
- Kirjalik küsitlus
- Enesehindamine – töökogemuse kirjeldus ja analüüs
- Teiste hinnang – tööandja, kolleeg, klient
- Juhtumi kirjeldused
- Portfoolio